

Econometrische stijloefeningen

Toen de student-assistent de resultaten van de schatting van een eenvoudige macro-economische consumptiefunctie binnenbracht, bleek tot grote ontzetting van de econometrist de geschatte marginale consumptiequote gelijk aan 1,25 met standaardfout 0,05. Een bijzonder vervelend resultaat omdat de rest van wereld sinds het begin der tijden een marginale consumptiequote significant kleiner dan 1 had gevonden. Gelukkig beschikt een econometrist over een haast eindeloze reeks variaties in tekst en uitleg om resultaten te presenteren. Ook vervelende resultaten.

Bloedende neus

Uit tabel 1 blijkt dat de marginale consumptiequote vrij hoog is en zeer significant. De t-waarde is zelfs 25! Verder is de R^2 erg hoog (0,999) wat aan geeft dat de fit bijzonder goed is. De gecorrigeerde R^2 ligt daar een haast niet meer te lezen fractie onder. De Durbin-Watson is niet echt onrustgevend. Een visuele inspectie van de geplote residuen bevestigde dat ze vrijwel a-select over het plaatje verspreid lagen. Dit alles duidt erop dat we de geschiedenis van de consumptie in Nederland vrij nauwkeurig kunnen verklaren met deze eenvoudige lineaire functie.

Voorburgse verklaring

Dat onze marginale consumptiequote hoger is dan wat eerder in de literatuur werd gevonden, is vermoedelijk te wijten aan de slechte data. Het betreft hier enerzijds vooroorlogse data waarvan de kwaliteit uiterst twijfelachtig is. In de na-oorlogse periode is door het bureau voor de statistiek de definitie van de consumptie en het inkomen een aantal keren gewijzigd. Deze trendbreuken in de tijdreeksen zijn helaas niet meer te corrigeren.

Oorlogsverklaring

Uit de theorie van macro-economische consumptiefunctie volgt dat de marginale consumptiequote kleiner dan 1 is (zie Keynes (1936), blz. 96). De hier geschatte quote is significant groter dan 1. Ook na weglaten van de vooroorlogse data en de a-typische datapunten veroorzaakt door het hamstergedrag van Nederlandse huishoudens tijdens de oorlog in Korea, de inval in Hongarije en in iets mindere mate de Cuba-crisis, blijft de consumptiequote te hoog. Wij hebben geëxperimenteerd met semi-log en log-spectificaties maar het mocht niet baten. Het gevonden resultaat blijkt vrij robuust.

J.J.M. Theeuwes

Brevet van onvermogen

Het huidige inkomen is een onvolmaakte benadering van theoretisch correcte begrippen als permanent inkomen en 'life-cycle'-inkomen. Verder ontbreken in de vergelijking de rentevoet, het vermogen, de inflatie enzovoort. Onze dynamische specificatie laat te wensen over. Een instrumentele variabele schatter ware beter geweest vanwege de simultaneïteit. Het allermooist is natuurlijk de 'encompassing approach' van David Hendry. Met meer geavanceerde technieken en een betere specificatie had de consumptiequote waarschijnlijk wel onder de 1 gedoken. Dit valt echter buiten het bestek van dit artikel omdat het anders veel te lang dreigt te worden. Het staat bovenaan de agenda voor vervolgonderzoek.

Oud Cambridge

In de kapitalistische samenleving verdienen kapitalisten wat ze besteden en besteden arbeiders wat ze verdienen. Kapitalisten sparen hun hele inkomen terwijl arbeiders hun hele inkomen uitgeven. De geschatte consumptiequote is een mengeling van de kapitalistische en de proletarische quote. In de huidige economische crisis, die het definitieve einde van het kapitalistische systeem inluidt, is het historisch onvermijdelijk dat arbeiders meer uitgeven dan hun inkomen en ligt het voor de hand dat hun consumptiequote groter is dan 1. Omdat er meer proletariërs dan kapitalisten zijn, geeft hun quote de doorslag.

Nieuw Yuppie

De reeds jaren aan de gang zijnde opstuwende trend van de Dow Jones op Wall Street en de Nikkei-index in Tokio,

de voortdurende toename van het aantal banen ("the Dutch miracle job machine"), het definitieve neerslaan van de inflatoire tendens, zijn stuk voor stuk aanwijzingen dat wij aan het begin staan van een nieuwe up-swingende fase van de Kondratieff. Dit gaat gepaard met een terecht optimisme, niet alleen bij de decision-makers in de economie maar ook in de 5 miljoen huishoudens van ons koninkrijk waardoor de marginale consumptiequote boven de 1 uitkomt ("the sky is the limit")

Prik

Bij het niet-gerestricteerd schatten van de consumptievergelijking bleek de coëfficiënt van de inkomensvariabele boven de 1 uit te komen. Dat geeft enige technische problemen bij de simulatie van ons model. We hebben de coëfficiënt daarom op de dichtstbijzijnde aanvaardbare waarde geprikt, namelijk 0,999.

Op naar de Nobelprijs

Sinds jaren hebben econometristen resultaten gepresenteerd waaruit zou blijken dat de marginale consumptiequote lager is dan 1. Op basis van mijn eenvoudige model is onomstotelijk aan te tonen dat dit niet het geval is. Welke gevolgen dit nieuwe resultaat voor de ontwikkeling van de economische wetenschap in het algemeen en van de macro-economie in het bijzonder zal hebben, valt vanaf deze plek niet te overzien.

Te laat?

Veel later ontdekt de econometrist bij toeval dat bij het schatten inkomen en consumptie van plaats zijn verwisseld. Het artikel is al geaccepteerd.

Jules Theeuwes

Exercises de style van Raymond Queneau (Gallimard, Parijs, 1947) heeft model gestaan voor deze column. Een schitterende en amusante Nederlandse vertaling van deze parel is van Rudy Kousbroek *Stijloefeningen* (De Bezige Bij, Amsterdam, 1978).